

Memo

Aan [REDACTED] (Natuurlijke Zaken)
Van [REDACTED] (Natuurlijke Zaken)
CC [REDACTED] (Landschap Noord-Holland)
2^e Lezer [REDACTED] (Natuurlijke Zaken)
Datum 22-11-2021
Betreft Memo update quickscan Zandpolder 4
Project Inrichting Zandpolder 4

Aanleiding

De Zandpolder tussen Callantsoog en Groote Keeten is een scharnierpunt tussen een aantal natuurgebieden. De polder maakt de verbinding van de NNN/Natura 2000 duingebieden tussen het Zwanenwater en de duinen in de Noordkop robuust. Daarnaast vormt zij de ecologische verbinding via Boskerpark naar de Waddenkust. Tot slot is de Zandpolder ook de schakel via het Kooibos en de Uitlandsche polder naar het Zwanenwater. Er is de afgelopen jaren al een aardige slag gemaakt voor wat betreft nieuwe natuur. De natuurontwikkelingsprojecten Zandpolder 1, 2 en 3 zijn gerealiseerd, in 2017 is de grond voor Zandpolder 4 verworven.

In 2017 heeft Landschap Noord Holland binnen de gebiedsbegrenzing van de polder Callantsoog gronden verworven. Het gaat om de percelen kadastraal bekend gemeente Callantsoog, sectie C, nummer 19 en 20 ter grootte van respectievelijk 3.24.70 ha en 2.94.40 ha, tezamen groot 6.19.10 ha, de percelen worden binnen deze rapportage aangeduid als Zandpolder 4 (zoals bij benadering aangegeven op figuur 1). De afdeling Gebieden van Landschap Noord-Holland heeft Natuurlijke Zaken gevraagd hiervoor een ontwerp en inrichtingsplan te maken voor Zandpolder 4. De randvoorwaarde hierbij is dat uitgegaan wordt van een inrichting voor de uiteindelijke ontwikkeling van het beheertype N12.04 Zilt overstromingsgrasland.

Figuur 1 Ligging Zandpolder 4 (met gele lijn weergegeven)

Memo

Het inrichtingsplan voor Zandpolder 4 is geschreven in juli 2017 (Griffioen & Schuurman, 2017). Deze rapportage bevat ook een toetsing van de voorgenomen werkzaamheden aan de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming (de toetsing is opgenomen in bijlage 1 van deze memo). Omdat deze rapportage in juli 2017 is geschreven is de geldigheid van de toetsing aan de Wet natuurbescherming verlopen. Hierdoor dient een nieuwe toetsing van de voorgenomen werkzaamheden aan de wet natuurbescherming plaats te vinden. Er is gekozen om deze memo te schrijven welke als update dient op de in 2017 uitgevoerde toetsing aan de wet natuurbescherming er vindt een beoordeling plaats of de toetsing uit juli 2017 nog steeds actueel is.

Op 10 november 2021 heeft een veldbezoek plaatsgevonden in het plangebied uitgevoerd door [REDACTED] ecoloog bij Natuurlijke Zaken.

Plangebied

De kenmerken van het plangebied zijn sinds juli 2017 niet gewijzigd. Op het moment van het veldbezoek op 10 november 2021 was het plangebied in gebruik als akker begroeit met een ingezaaide graansoort (figuur 2 t/m 4). In juli 2017 was het plangebied eveneens in gebruik als akker (bijlage 1).

Figuur 2 Zuidkant van het plangebied (rechts van zandpad) richting het oosten gezien op 10 november 2021.

Memo

Figuur 3 Zuidkant van het plangebied richting het noorden gezien op 10 november 2021.

Figuur 4 noordkant van het plangebied richting het zuiden gezien op 10 november 2021.

Toetsing beschermde soorten

Het plangebied is ongewijzigd sinds de vorige toetsing in juli 2017. Er is nog steeds sprake van een agrarische akkerbouwperceel. Er is geen sprake van natuurlijke begroeiing (bosjes, natte oevers) of andere enigszins natuurlijke biotopen. De in 2017 bepaalde effecten op beschermde soorten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zijn nog steeds geldig. Het zich in de tussentijds vestigen van beschermde soorten in het gebied is uit te sluiten.

Memo

In de toetsing van 2017 wordt ten onrechte genoemd dat binnen de Wet natuurbescherming vissen niet meer beschermd zijn. Binnen de Wet natuurbescherming zijn nog steeds enkele vissoorten beschermd.

Over de laatste 10 jaar zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten in het binnenland van Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal (bron: NDFF). De aanwezigheid van beschermde vissoorten in het plangebied is uitgesloten.

Toetsing beschermde gebieden

Het plangebied bevindt zich nog steeds binnen NNN en is tevens nog steeds begrenst met het beheertype N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland op de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan Noord-Holland. Dit is ongewijzigd sinds de toetsing in 2017.

Het plangebied bevindt zich eveneens in het BPL, habitat voor weidevogels gelijk aan de situatie in 2017 toen het nog onder de provinciale label 'weidevogelleefgebied'. Het open karakter van het gebied blijft behouden na uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden.

De begrenzing van Natura 2000 gebieden is ongewijzigd sinds de toetsing in 2017. Het plangebied ligt op 180 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied Duinen Den Helder-Callantsoog. Bij de voorgenomen werkzaamheden komt stikstof vrij. Sinds 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De tijdelijke stikstofuitstoot die vrijkomt in de aanlegfase van het project is onder deze wet vrijgesteld van de vergunningplicht Wet natuurbescherming.

Conclusie

- In de toetsing van 2017 wordt ten onrechte genoemd dat binnen de Wet natuurbescherming vissen niet meer beschermd zijn. Binnen de Wet natuurbescherming zijn nog steeds enkele vissoorten beschermd. Over de laatste 10 jaar zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten in het binnenland van Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal (bron: NDFF). De aanwezigheid van beschermde vissoorten in het plangebied is uitgesloten.
- De toetsing in juli 2017 van de voorgenomen werkzaamheden in de Zandpolder 4 aan de Wet natuurbescherming is actueel op het gebied van Soortenbescherming omdat de kenmerken/biotopen van het plangebied sinds juli 2017 niet zijn gewijzigd.
- Bij de voorgenomen werkzaamheden komt stikstof vrij. Sinds 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De tijdelijke stikstofuitstoot die vrijkomt in de aanlegfase van het project is onder deze wet vrijgesteld van de vergunningplicht Wet natuurbescherming.
- De werkzaamheden zullen plaatsvinden volgens de Gedragscode Natuurbeheer en met een werkprotocol.

Memo

Literatuur

Griffioen, H., & Schuurman, N. (2017). *Inrichting Zandpolder 4*. Heiloo: Natuurlijke Zaken.

Memo

Bijlage 1 Toetsing Wet natuurbescherming op voorgenomen werkzaamheden in juli 2017

2.4 Ecologie

2.4.1 Beschermde gebieden

Het plangebied is aangewezen binnen het Natuurnetwerk Nederland. Het beheertype waar het voor is aangewezen is in de ambitiekaart aangegeven als N12.04 Zilt en overstromingsgrasland.

Verder is het gebied onderdeel van een weidevogelleefgebied, maar niet van een weidevogelkerngebied.

Op ongeveer 200 meterafstand ligt het Natura 2000 gebied Duinen Den Helder-Callantsoog. Van dit Natura 2000 gebied maakt ook het nollenland van Abbestede onderdeel uit.

Figuur 2. 3. NNN, Provincie Noord Holland

2.4.2 Beschermde soorten

De beschermde soorten die er voorkomen en er voor kunnen komen zijn vastgesteld op basis van literatuurinformatie en een veldbezoek op 5-5-2017.

2.4.3 Flora

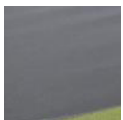
In 2005 zijn bij de PNI flora kartering in en om het gebied holpijp, moerasrolklaver, zwanenbloem, sterrenkroos, beekpunge, veldlatyrus en groot moerasscherm.

Sterrenkroos is nog steeds in de sloot aanwezig.

Memo

Figuur 2.4 Ambitiekaart natuurbeheerplan, Provincie Noord Holland

Memo

Figuur 2.5. Het plangebied in de huidige situatie.

2.4.4 Vogels

Het gebied was bollenland en is hier ook mee omringd. Hier zijn soorten als torenvalk, houtduif en patrijs waargenomen.

In 2005 broedden er gele kwikstaart, kievit, patrijs en veldleeuwerik.

Tijdens het veldbezoek zijn op het terrein alleen een paartje scholekster en een bergeend gezien. In de sloot waren meerdere paartjes wilde eend aanwezig. Op de omliggende velden zijn gele kwikstaart en patrijs gezien.

2.4.5 Zoogdieren

Mogelijk foerageren er vleermuizen boven het gebied, met name aan de noordkant wat dicht bij bebouwing en struiken ligt. Mogelijkheden voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn niet op het perceel aanwezig. Muizen komen waarschijnlijk voor en mede daarom kan het deel uitmaken van het leefgebied van foerageergebied van wezel, hermelijn of bunzing. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten worden niet verwacht omdat er geen dekking is voor deze soorten.

2.4.6 Amfibieën

In de omgeving zijn waarnemingen van rugstreeppad bekend. De sloten hebben echter te steile kanten om geschikt te zijn als voortplantingsgebied ook zijn er geen ondiepe wateren of oeverzones aanwezig. Wel kan de soort na inrichting zich voortplanten en verblijven in plangebied.

2.4.7 Reptielen

Er zijn waarnemingen van zandhagedis bekend uit de duinen van het Zwanenwater. Het plangebied bestaat uit bollenland en zandhagedissen worden daarom niet verwacht in het plangebied.

2.4.8 Vissen

In de sloot komen mogelijk verschillende soorten vissen voor. Geen enkele soort is meer beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Memo

2.4.9 Insecten

Alleen enkele vlinders libellen en kevers van specifieke habitats zijn beschermd. Deze habitats zijn veelal alleen in natuurgebieden aanwezig. Beschermden insecten worden daarom niet verwacht. zijn beschermd. Beschermden insecten worden in de huidige situatie niet verwacht.

2.4.10 Effecten van de ingreep

Beschermden gebieden

Onder voorbehoud van de bevindingen uit een nog te maken flora en fauna toets worden geen negatieve effecten op de Duinen Den Helder en Callantsoog verwacht. Dit omdat er geen werkzaamheden in het Natura 2000 gebied gaan plaatsvinden.

De inrichting zal aansluiten op de aangrenzende gebieden van de Zandpolder. De polder maakt de verbinding van de NNN/Natura 2000 duingebieden tussen het Zwanenwater en de duinen in de Noordkop robuust. Daarnaast vormt zij de ecologische verbinding via Boskerpark naar de Waddenkust. Tot slot is de Zandpolder ook de schakel via het Kooibos en de Uitlandsche polder naar het Zwanenwater.

Hydrologisch gezien draagt de inrichting van de Zandpolder bij aan het vasthouden van gebiedseigen water in de directe nabijheid van de eerder genoemde N2000 gebieden. Hiermee wordt de kans op verdroging in de N2000 gebieden kleiner naarmate de aankoop en inrichting van de Zandpolder vordert.

Beschermden soorten

Mogelijk bevinden zich in het plangebied beschermden soorten, het gaat hierbij om broedvogels en de rugstreeppad. De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden. Op deze manier zijn er geen effecten op broedvogels.

De rugstreeppad zal voor het overgrote deel overwinteren in de duinen. Het losse zand is een veel geschiktere plek voor zijn overwintering. Er wordt daarom geen effect verwacht op de rugstreeppad.

Door de herinrichting van het gebied, van bollenland naar natuur kunnen soorten tijdelijk hinder ondervinden. Vaste rust en verblijfplaatsen van mogelijk beschermden soorten zullen geen effect op de populatie hebben. Er zijn voor alle soorten voldoende tijdelijke uitwijk mogelijkheden en na de inrichting wordt het gebied weer beschikbaar als leefgebied voor muizen. Het vossenraster dat geplaatst zal worden voorkomt dat kleine en grote predatoren het gebied ingaan en eieren en kuikens roven. Voor soorten als vlinders, libellen, vogels en amfibieën wordt het gebied aantrekkelijker. Een meer natuurlijke situatie met meer water zal meer soorten flora aantrekken en zo ook meer soorten insecten en vogels.

De patrijs broed in de bollenvelden. Omdat het slecht gaat met de patrijs in Nederland is het aan te raden ook een deel geschikt te houden voor de patrijs. De patrijs voelt zich namelijk niet thuis in vochtige terreinen.

Patrijzen zijn gebonden aan halfopen tot open boerenland, met een voorkeur voor akkers. Ruige plekjes met overjarige vegetatie waar de patrijs zijn nesten bouwt, zijn nodig voor een goed broedsucces.

Een nieuwe beschermingsmaatregel is recent over gekomen uit Engeland; Beetle banks, oftewel keverbanken. Deze bieden broedmogelijkheden en voldoende dekking en voedsel voor de kuikens. Keverbanken zien er ongeveer als volgt uit;

- Het is een verhoogde rand (40 cm) parallel in het perceel
- Deze rand is minimaal 3 à 4 meter breed (uitloop 8-10 m.)
- De keverbak wordt ingezaaid met polvormende grassen o.a, veldbeemdgras, beemdlangbloem, gewone kropaar of buntgras
- Het beheer bestaat uit eens in de twee jaar maaien.